

ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Особливості навчання іноземної мови в Новій українській школі (НУШ) є актуальною, адже торкається сучасного формату вивчення навчальної дисципліни в закладах освіти України. Потрібно відмітити, що згідно з концепцією НУШ, найбільш успішними в найближчій перспективі будуть фахівці, які навчаються впродовж життя, мислять критично, ставлять перед собою цілі та досягати їх, вміють працювати в команді, спілкуватися в багатокультурному середовищі та володіти іншими сучасними вміннями. Проблему розглядали доктор педагогічних наук Редько В. Г. та автори модельних програм Шаленко О. П., Зимомря І. М.

Сьогодні існує єдина програма навчання іноземної мови в загальноосвітніх школах. У ній зазначено, що обов'язкове вивчення іноземної (переважно – англійської) мови починається вже в початковій школі – з другого класу.

Упродовж періоду навчання англійської мови, передбачається, що дитина опанує відповідними вміннями та навичками, а саме:

- зможе відповідати на запитання про себе, вмітиме вітатися та прощатися;
- зуміє розповідати про себе, сім'ю, близьких, домашніх тварин, описувати кімнату за зразком;
- буде в курсі того як складати речення по прикладу зі знайомих слів.
- сприйматиме та розумітиме мову вчителя і дітей в знайомих ситуаціях і повсякденному спілкуванні;
- читатиме й розумітиме невеликі тексти, побудовані на вивченому матеріалі [1].

Як бачимо, протягом навчання вже в початковій школі учні мають оволодіти ключовими компетентностями, які передбачають їх особистісно-соціальний та інтелектуальний розвиток, що формуються на міжпредметній основі та є інтегрованим результатом предметних і міжпредметних компетентностей. Звідси випливає, що головна мета навчання англійської мови у початковій школі – сформувати в учнів комунікативні компетентності, що забезпечується лінгвістичним, мовленнєвим і соціокультурним досвідом, узгодженим з віковими можливостями молодших школярів [2: 44].

Сучасні науковці та дослідники єдині в тому, що початковий етап навчання англійської мови у сучасному загальноосвітньому навчальному закладі – Новій українській школі надзвичайно важливий, так як в цей період закладаються психолінгвістичні основи іншомовної комунікативної

компетентності, необхідні та достатні для подальшого її розвитку й удосконалення. Тут відбувається становлення засад для формування іншомовних фонетичних, лексичних граматичних та орфографічних навичок, а також умінь сприймати на слух, говорити, читати й писати в межах заданих тем, які визначені навчальною програмою [3: 9].

Зміст навчання іноземної мови у початковій школі добирається відповідно до існуючих психо-фізіологічних особливостей учнів молодшого шкільного віку. У початковій школі важливо вчителю зацікавити учнів вивченням іноземної мови, викликати в них позитивне ставлення до предмета, вмотивувати необхідність володіння іноземною мовою як засобом міжкультурного спілкування.

Аналізуючи процес викладання англійської мови у початкових класах НУШ, слід звернути увагу на психологічні аспекти вивчення предмету, адже формування навичок комунікації англійською мовою у ранньому шкільному віці позитивно впливає на розвиток пам'яті, уваги, мислення, уяви дитини, стимулює її загальні мовленнєві здібності, позитивно впливає на володіння рідною мовою. Також слід відмітити виховну та пізнавальну цінність раннього вивчення іноземної мови, яка проявляється в більш ранньому входженні дитини до загальнолюдської культури через спілкування новою для неї мовою.

Вивчаючи іноземну мову, яка для них є новою та незвичною, вчитель має пам'ятати, що дитина може переключати увагу з одного предмета на інший, часто не зосереджуючись в повній мірі на чомусь. Тому навчальний процес має бути логічно побудований та орієнтуватися на ці особливості дитини. Як наслідок, навчальний матеріал потрібно подавати дозовано, щоб учень міг його послідовно засвоїти, не відволікаючись на незначні деталі. Доведено, що їхня увага характеризується невеликим об'ємом, малою стійкістю: вони можуть зосереджено займатися однією справою протягом 5-10 хвилин, тому види роботи повинні бути логічно-послідовними, короткотривалими, відповідати чітко поставленій навчальній меті.

Зважаючи на це, в першому класі для вивчення англійської мови застосовують комунікативно-ігровий метод навчання. Він полягає в тому, що під час вивчення предмету діти можуть рухатися, гратися під час уроку (вчитель має для ігор підібрати такий навчальний матеріал, який максимально допоможе розкрити тему та зміст уроку. Також для успішної комунікації англійською мовою в цілому і формуванні базових навичок комунікації зокрема, важливим аспектом є формування і розвиток фонематичного сприйняття іноземної мови [4: 29].

Можемо виділити три етапи розвитку фонематичного сприйняття у дітей:

1. На першому етапі діти вчать розпізнавати немовленнєві звуки (Що звучить? Де звучить? Як звучить?). На ньому використовують певні вправи, а саме «Хто сказав?», «Покажи голосом і рухами тваринку на малюнку», гру «Ехо» та інші.

2. На другому етапі діти вчаться розпізнавати та диференціювати фонemi на слух. Вправи для цього такі – «Спіймай звук», «Проплескай звук», гра «Зіпсований телефон» тощо.

3. На третьому етапі формується здатність аналізувати та синтезувати слова. Наприклад, вправа «Розташуй в алфавітному порядку слова», «Заповни пропуски буквосполученнями», гра «Аукціон» та інші [5: 4].

Треба сказати, що коректно сформовані фонетичні навички сприяють психологічному комфорту учнів у вивченні іноземної мови. В молодшій школі діти цілком природньо часто помиляються, однак, також легко виправляють помилки і поступово навчаються їх не допускати. Тому на даному етапі у дітей яскраво вираженою є здібність до імітації. Завданням даного етапу є навчити учнів початкової школи розуміти іноземну мову на слух, розпізнавати та правильно вимовляти окремі звуки та звукосполучення [6: 97].

Отже, навчання іноземної мови в початковій школі відповідно до Концепції Нової української школи варто розглядати як комплексний інтегрований етап оволодіння предметом. Використання різноманітних ігор та комбінування інтерактивних методів навчання з традиційними у навчанні англійської мови дає змогу практично збільшити кількість розмовної практики, є цікавим для учнів, допомагає засвоїти матеріал та розвивати іншомовну комунікативну компетентність.

Список використаних джерел та літератури

1. Англійська мова в 1 класі: що повинна знати і вміти дитина? URL: <http://englishprofi.com.ua> (дата звернення: 27.10.2022).
2. Ігошевська М. П. Особливості викладання англійської мови на початковому етапі у форматі нової української школи. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Обрії педагогічних знань: теорія, новації, практика», м. Миколаїв, 09 червня 2020 р. Миколаїв: ЦПО «Генезум. 2020. С. 43–46.
3. Іноземні мови. 1-4 класи: типові освітні програми та методичні рекомендації щодо організації навчально-виховного процесу в 2019/2020 навчальному році. /упоряд.: М.Н. Шопулко. Харків: Ранок, 2019. 80 с.
4. Койрах О. Автентичні віршовані твори на уроках англійської мови. *Рідна школа*. 2016. №10. С. 28–30.
5. Мічуріна Т.В. Полілог як різновид мовленнєвої діяльності. *Англійська мова та література*. 2015. № 4/5. С. 2–5.
6. Нова українська школа: поради для вчителя. / за ред. Н.М. Бібік. Пляда, 2017. 206 с.